

Sytuacja nauczycieli oraz pracowników niebędących nauczycielami przedszkoli, szkół i placówek w związku z zawieszeniem prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych – informacja MEN

Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej¹ od 12 do 25 marca 2020 r. zawieszono prowadzenie działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej w przedszkolach, szkołach i w większości placówek.

Oznacza to, że w tym okresie w przedszkolu, szkole lub placówce nie są prowadzone zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze, z wyjątkiem 12 i 13 marca 2020 r., kiedy prowadzono działalność opiekuńczą.

Zawieszenie zajęć nie zwalnia jednak pracowników tych jednostek z obowiązku świadczenia pracy.

Organizacja pracy nauczycieli

12 i 13 marca 2020 r. nauczyciele zatrudnieni w przedszkolach, innych formach wychowania przedszkolnego, szkołach podstawowych i szkołach artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej, z wyjątkiem szkół podstawowych dla dorosłych byli zobowiązani do prowadzenia zajęć opiekuńczych. Nauczyciele świadczący pracę w tych dniach otrzymują z tego tytułu wynagrodzenie za pracę w składnikach i wysokości wynikających z ich uprawnień.

Zawieszenie do 25 marca 2020 r. prowadzenia działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej **nie oznacza zawieszenia przez szkoły wszystkich form działalności**. Ministerstwo Edukacji Narodowej zaleca, aby w tym okresie nauczyciele wspierali uczniów w samodzielnej nauce w domu i kontaktowali się z nimi przy wykorzystaniu np.: dziennika elektronicznego, strony internetowej przedszkola, szkoły lub placówki, mailingu do rodziców, a w przypadku starszych uczniów bezpośredniego kontaktu elektronicznego.

W przypadku nauczycieli publicznych przedszkoli, szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej czas pracy oraz zadania wykonywane w ramach czasu pracy określają przepisy *Karty Nauczyciela*.² Zgodnie z art. 42 ust. 1 i 2 tej ustawy w ramach czasu pracy

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 11 marca 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. 2020 poz. 410).

² Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2019 r. poz. 2215).

nieprzekraczającego 40 godzin na tydzień nauczyciel jest obowiązany realizować nie tylko zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze, prowadzone bezpośrednio z uczniami lub wychowankami, ale również inne zajęcia i czynności wynikające z zadań statutowych szkoły oraz zajęcia i czynności związane z przygotowaniem się do zajęć, samokształceniem i doskonaleniem zawodowym. Dyrektor szkoły może więc w okresie zawieszenia prowadzenia zajęć zlecać nauczycielom inne zadania, np. przygotowywanie i przesyłanie uczniom materiałów dydaktycznych do samodzielnej pracy w domu. Zastosowanie ma w tym przypadku również art. 81 § 3 *Kodeksu pracy*, który umożliwia powierzenie pracownikowi w okresie przestoju innej odpowiedniej pracy.

O organizacji pracy nauczycieli decyduje dyrektor

O organizacji pracy nauczycieli decyduje dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki, który zgodnie z art. 7 *Karty Nauczyciela* jest przełożonym służbowym wszystkich pracowników. Działając na podstawie art. 3 ustawy z 2 marca 2020 r. *o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych*³, dyrektor szkoły może polecić nauczycielowi wykonywanie pracy zdalnej.

Możliwe jest zatem świadczenie pracy przez nauczycieli zarówno w miejscu ich pracy, jak i świadczenie pracy poza miejscem jej stałego wykonywania (praca zdalna). W pierwszym przypadku nauczyciele przygotowują i przesyłają uczniom materiały, korzystając ze sprzętu na terenie szkoły.

Za dni, w których nauczyciele będą świadczyli pracę, otrzymują wynagrodzenie bez zmian, z wyjątkiem dodatku za warunki pracy, który jest należny wyłącznie za godziny przepracowane w określonych warunkach pracy, oraz wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe, które jest związane z dodatkową pracą nauczyciela polegającą na realizacji zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych powyżej pełnego wymiaru zajęć.

Jeżeli natomiast z przyczyny leżącej po stronie pracodawcy w określonym czasie nauczyciel nie będzie świadczył pracy, zastosowanie ma art. 81 § 1 *Kodeksu pracy*, który stanowi, że pracownikowi za czas niewykonywania pracy, jeżeli był gotów do jej wykonywania, a doznał przeszkód z przyczyn dotyczących pracodawcy, przysługuje wynagrodzenie wynikające z jego osobistego zaszeregowania.

³Ustawa z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. 2020 poz. 374).

Zatem za dni, w których nauczyciele nie będą świadczyli pracy z przyczyn leżących po stronie pracodawcy, lecz będą pozostawali w gotowości do pracy, zachowują prawo do wynagrodzenia zasadniczego w wysokości wynikającej z ich osobistego zaszeregowania oraz dodatku funkcyjnego.

W przypadku nauczycieli przedszkoli, szkół i placówek prowadzonych przez osoby fizyczne lub osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego o organizacji ich pracy również decydują dyrektorzy tych jednostek. Do nauczycieli tych, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, mają zastosowanie przepisy art. 81 *Kodeksu pracy* oraz art. 3 ustawy o przeciwdziałaniu i zwalczaniu COVID-19.⁴

Kadra kierownicza przedszkoli, szkół i placówek

W okresie zawieszenia prowadzenia działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej kadra kierownicza przedszkoli, szkół i placówek nie prowadzi zajęć dydaktyczno-wychowawczych. Jest jednak zobowiązana do realizowania innych zadań wynikających z zajmowanych stanowisk. Decyzje w sprawie organizacji pracy dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki podejmuje wójt, burmistrz lub prezydent miasta, który jest jego bezpośrednim przełożonym⁵. Natomiast decyzje w sprawie organizacji pracy pozostałej kadry kierowniczej podejmuje dyrektor szkoły. Osoby zajmujące stanowiska kierownicze, które będą świadczyły pracę, otrzymują wynagrodzenie bez zmian, z wyjątkiem ewentualnego wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i dodatku za warunki pracy.

Pracownicy administracji i obsługi

Zawieszenie prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nie wpływa bezpośrednio na pracę wykonywaną przez pracowników administracji i obsługi szkolnej i nie zwalnia ich automatycznie z obowiązku świadczenia pracy. O organizacji ich pracy decyduje dyrektor szkoły⁶. Dyrektor szkoły na podstawie art. 3 ustawy o przeciwdziałaniu i zwalczaniu COVID-19⁷ może polecić pracownikowi wykonywanie, przez czas oznaczony, pracy określonej w umowie o pracę, poza miejscem jej stałego wykonywania (praca zdalna), o ile oczywiście charakter zadań wykonywanych przez pracownika na to pozwala.

⁴ Ustawa z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. 2020 poz. 3740).

⁵ Art. 10 ust. 1 pkt 6 i art. 29 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.).

⁶ Art. 7 ustawy – Karta Nauczyciela i art. 68 ust. 5 ustawy – Prawo oświatowe.

⁷ Ustawa z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. 2020 poz. 3740).

Jeżeli natomiast z przyczyny leżącej po stronie szkoły w określonym czasie pracownik administracji lub obsługi nie będzie świadczyć pracy, pozostaje wówczas do dyspozycji dyrektora szkoły i jest w gotowości do wykonywania pracy. Mają wówczas zastosowanie przepisy art. 81 § 1 *Kodeksu pracy*, który wskazuje, że pracownikowi za czas niewykonywania pracy, jeżeli był gotów do jej wykonywania, a doznał przeszkód z przyczyn dotyczących pracodawcy, przysługuje wynagrodzenie wynikające z jego osobistego zaszczerowania. Wynagrodzenie to nie może być jednak niższe od wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów.

Decyzje w sprawie organizacji pracy nauczycieli oraz pozostałych pracowników przedszkola, szkoły lub placówki podejmuje dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki, natomiast decyzje w sprawie organizacji pracy dyrektora – organ prowadzący szkołę.

Apelujemy o rozwagę

Jednocześnie, w związku z rozprzestrzenianiem się koronawirusa, Ministerstwo Edukacji Narodowej rekomenduje, aby w okresie zawieszenia prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych do minimum ograniczyć obecność nauczycieli oraz pracowników niepedagogicznych w szkole.